

Vilniaus
universiteto
leidykla

K N Y G O T Y R A
73

ISSN 0204-2061
(ONLINE) ISSN 2345-0053
VILNIUS UNIVERSITY

BOOK SCIENCE

2019

VOLUME 73

RESEARCH PAPERS

PUBLISHED SINCE 1961

VILNIUS 2019

DEDICATED TO THE 70TH
ANNIVERSARY OF PROFESSOR
DOMAS KAUNAS

I S S N 0 2 0 4 - 2 0 6 1
(O N L I N E) I S S N 2 3 4 5 - 0 0 5 3
V I L N I A U S U N I V E R S I T E T A S

K N Y G O T Y R A

2 0 1 9

73

T O M A S

M O K S L O D A R B A I

L E I D Ž I A M I N U O 1 9 6 1 M .

V I L N I U S 2 0 1 9

S K I R I A M A P R O F E S O R I A U S

A K A D E M I K O D O M O K A U N O

70-MEČIUI

REDAKTORIŲ KOLEGIJA / EDITORIAL BOARD

Vyriausioji redaktorė / Editor-in-Chief

Prof. dr. Aušra NAVICKIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojai / Deputy Editors-in-Chief

Prof. habil. dr. Domas KAUNAS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Prof. dr. Elena MACEVIČIŪTĖ

Buroso universitetas, Švedija (Komunikacija ir informacija) / University of Borås, Sweden (Communication and Information)

Atsakingasis sekretorius / Executive secretary

Dr. Kęstutis TOLKAČEVSKI

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Nariai / Editors

Habil. dr. Ona ALEKNAVIČIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Lietuva (Filologija) / The Institute of the Lithuanian Language, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Roma BONČKUTĖ

Klaipėdos universitetas, Lietuva (Filologija) / Klaipėda University, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Larisa DOVNAR

Baltarusijos valstybinis kultūros ir meno universitetas, Baltarusija (Komunikacija ir informacija) / Belarusian State University of Culture and Arts, Belarus (Communication and Information)

Dr. Reda GRIŠKAITĖ

Lietuvos istorijos institutas, Lietuva (Istorija) / The Lithuanian Institute of History, Lithuania (History)

Prof. habil. dr. Małgorzata KOMZA

Wrocław university, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Prof. dr. Miha KOVAC

Liublijano universitetas, Slovénija (Komunikacija ir informacija) / University of Ljubljana, Slovenia (Communication and Information)

Dr. Jolita LIŠKEVIČIENĖ

Vilniaus dailės akademija, Lietuva (Menotyra) / Vilnius Academy of Arts, Lithuania (History and Theory of Arts)

Dr. Ilkka MÄKINEN

Tampere universitetas, Suomija (Komunikacija ir informacija) / University of Tampere, Finland (Communication and Information)

Prof. habil. dr. Guido MICHELINI

Parmos universitetas, Italija (Kalbotyra) / University of Parma, Italy (Linguistics)

Doc. dr. Aile MÖLDRE

Talino universitetas, Estija (Komunikacija ir informacija) / Tallinn University, Estonia (Communication and Information)

Prof. dr. (HP) Arvydas PACEVIČIUS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Dr. Tomas PETREIKIS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Habil. dr. Christiane SCHILLER

Berlyno Humboldtū universitetas, Vokietija (Filologija) / Humboldt-Universität zu Berlin, Germany (Philology)

Prof. dr. Zoran VELAGIĆ

Osijeko universitetas, Kroatija (Komunikacija ir informacija) / University of Osijek, Croatia (Communication and Information)

Prof. dr. Josée VINCENT

Šerbruoko universitetas, Kanada (Filologija ir komunikacija) / Université de Sherbrooke, Canada (Philology and Communication)

Prof. dr. Adriaan van der WEEL

Leideno universitetas, Nyderlandai (Komunikacija ir informacija) / Leiden University, Netherlands (Communication and Information)

Prof. dr. Viesturs ZANDERS

Latvijos universitetas, Latvija (Komunikacija ir informacija) / University of Latvia, Latvia (Communication and Information)

REDAKTORIŲ KOLEGIOS GARBĖS NARIAI / HONORARY MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

Doc. dr. Alma BRAZIŪNIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Prof. dr. Leslie HOWSAM

Vindzoro universitetas, Kanada (Istorija) / University of Windsor, Canada (History)

Prof. habil. dr. Krzysztof MIGOŃ

Wrocław university, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Turinys

Aušra NAVICKIENĖ. Pokalbis su ilgamečiu „Knygotyros“ redaktoriumi akademiku Domu Kaunu • 7

Straipsniai

- Ina KAŽURO. XVIII a. antrosios pusės Vilniaus spaustuvininkų ornamentai kaip knygos istorijos šaltinis • 26
- Kšištof TOLKAČEVSKI. Vandalizmas ar atminties komunikacija? Keletas minčių apie lenkų ir lietuvių grafičių rašymo tradiciją • 62
- Anna Sylwia CZYŻ. Du XVII a. santuokiniai leidimai (epitalamijos), priklausantys Pacų šeimai: simbolinė ir propagandinė žinutės • 79
- Inga STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ. Uždrausta XVIII amžiaus knyga: grafo Nikolajaus Ludwigo von Zinzenzendorfo „Stebuklingo Meile warginka Griekininko=Szirdis“ (1752) • 94
- Ona ALEKNAVIČIENĖ. Asmeninis Martyno Liudviko Rézos archyvas: rekonstrukcija • 113
- Ilkka MÄKINEN. Meilės skaitymui diskurso sklaida Europoje nuo XVIII a. iki XX a. • 203

Aušra NAVICKIENĖ. Eduardas Volteris ir XX a. pradžios knygos mokslo institucionalizacija • 230

Aile MÖLDRE. Ne rusiškos sovietinės literatūros vertimai Estijos knygų produkcijoje (1940–1980) • 264

Iryna TIURMENKO, Liudmyla BOZHUK. Archyvistas ir įrašų saugotojas: profesinės išsilavinimas Ukrainoje (Nacionalinio aviacijos universiteto tyrimas) • 289

Recenzijos

Liucija CITAVIČIŪTĖ. Istorijos tékméje keliaujantys paveikslai – Klaipėdos krašto vaizdai • 320

Kronika

- Jolanta DAPKIEVICZ. Apginta Inos Kažuro disertacija apie Vilniaus bazilijonų vienuolyno spaustuvę • 325
- Larisa DOVNAR. „Baltarusiškoji knyga pasaulinės knygos kontekste“: 2006–2017 m. kolekcija ir leidinių chronologija • 329

Atmena „Knygotyros“ autoriams • 338

Contents

Aušra NAVICKIENĖ. Interview with Long-term Editor-in-Chief of *Knygotyra*, Professor Domas Kaunas (Full Member of the Lithuanian Academy of Sciences) • 16

Articles

Ina KAŽURO. Vilnius Printers' Ornaments in the Second Half of the Eighteenth Century as a Source of the History of the Books • 26

Księstof TOLKAČEVSKI. Act of Vandalism or Memory Communication? Some Thoughts on Polish-Lithuanian Graffiti Writing Tradition • 62

Anna Sylwia CZYZ. The Symbolic and Propaganda Message of the Heraldic Programmes in Two 17th-Century Marriage Prints (Epithalamia) of the Pacas Family • 79

Inga STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ. The Forbidden Book of the 18th c.: Count Nikolaus Ludwig von Zinzendorf's „Stebuklingo Meile warginka Griekininko-Szirdis“ (1752) • 94

Ona ALEKNAVIČIENĖ. The Personal Archive of Martin Ludwig Rhesa: A Reconstruction • 113

Ilkka MÄKINEN. Diffusion of the Discourse on Love of Reading in Europe from the 18th till the 20th Century • 203

Aušra NAVICKIENĖ. Eduardas Volteris and the Institutionalization of Book Science in the Early 20th Century • 230

Aile MÖLDRE. Translations of Non-Russian Soviet Literature in the Estonian Book Production (1940s-1980s) • 264

Iryna TIURMENKO, Liudmyla BOZHUK. An Archivist and a Records Manager: Professional Education in Ukraine (Case study of the National Aviation University) • 289

Reviews

Liucija CITAVIČIŪTĖ. Images of Klaipėda: Paintings Traveling across the Flow of Time • 320

Cronicle

Jolanta DAPKIEVICZ. On Ina Kažuro's Successfully Defended Dissertation about the Vilnius Basilian Monastery Printing House • 325

Larisa DOVNAR. “The Belarusian Book in the World Book Culture Context”: Topics of the Collection in the Chronology of Publications for 2006–2017 • 329

Reminder for Authors • 340